

Curtea de Justiție a UE a adoptat o decizie importanta cu privire la fugarii care încearca sa scape de condamnari

Curtea de Justiție a Uniunii europene (CJUE) a decis joi ca o autoritate judiciara nu poate sa refuze executarea unui mandat european de arestare și sa preia ea însăși executarea pedepsei fara consimțământul statului care a emis acest mandat, indica un comunicat difuzat joi pe website-ul curia.europa.eu.

Fara acest consimțământ, statul emitent poate sa mențină mandatul european de arestare și sa execute el însuși pedeapsa pe propriul teritoriu. Mandatul european de arestare este o procedura judiciara simplificata, prevazuta de dreptul Uniunii, care permite arestarea unei persoane în statul membru în care aceasta se afla și predarea sa statului membru care a emis mandatul, pentru a fi urmarita penal în acest din urma stat sau pentru a executa în acest stat pedeapsa la care a fost condamnata. În acest domeniu, principiile încrederii și recunoașterii reciproce constituie bazele cooperarii judiciare în materie penala și consacra o regula importanta: statele membre sunt obligate sa execute orice mandat european de arestare.

Neexecutarea unui asemenea mandat nu poate, așadar, sa aiba loc decât în mod excepțional. În aceasta hotărâre, Curtea de Justiție a UE explica motivele pentru care neexecutarea unui mandat european de arestare, în scopul executarii pedepsei în statul în care persoana vizata de acesta își are reședința, nu este valabila decât daca autoritatea judiciara de executare respecta condițiile și procedura legate de recunoașterea hotărârii de condamnare și de preluarea executarii pedepsei menționate, prevazute de o alta reglementare a Uniunii Europene, noteaza comunicatul citat.

În anul 2017, un cetățean român a fost condamnat de Curtea de Apel București la o pedeapsa cu închisoarea, care a devenit definitiva la 10 noiembrie 2020. La 25 noiembrie 2020, aceasta instanța emite un mandat european de arestare împotriva acestei persoane în vederea executarii acestei condamnari. La 29 decembrie 2020, persoana respectiva este arestata în Italia. Cu toate acestea, autoritațile judiciare italiene refuza sa predea persoana în cauza autoritaților române. În schimb, aceste autorități decid sa recunoasca hotărârea de condamnare pronunțata de Curtea de Apel București și sa preia executarea pedepsei în Italia. Ele considera astfel ca acest lucru ar crește șansele de reinserție sociala a persoanei în cauza, care locuia legal și efectiv în Italia.

În plus, autoritațile judiciare italiene scad din durata inițiala a pedepsei perioadele de detenție deja efectuate în Italia și plaseaza persoana condamnata în arest la domiciliu, cu suspendare concomitenta. La rândul lor, autoritațile judiciare române se opun atât recunoașterii hotărârii de condamnare, cât și executarii acesteia în Italia. Ele susțin ca mandatul european de arestare emis împotriva cetățeanului român este în continuare în vigoare. În

consecința, potrivit autorităților române, persoana trebuie să fie predată, iar pedeapsa să nu trebuie să fie executată în Italia, ci în România.

Sesizată cu litigiul, Curtea de Apel București decide să adreseze Curții de Justiție întrebări în special cu privire la aspectul dacă refuzul de a preda o persoană care face obiectul unui mandat european de arestare emis în scopul executării unei pedepse privative de libertate presupune ca statul emitent să-și dea consimțământul pentru executarea pedepsei într-un alt stat membru. În plus, ea se întreabă dacă, atunci când statul emitent nu și-a dat consimțământul pentru această preluare conform normelor specifice ale dreptului UE, acesta păstrează dreptul de a executa pedeapsa și, prin urmare, de a menține mandatul european de arestare.

În hotărârea sa, Curtea de Justiție amintește mai întâi că mandatul european de arestare are la bază principiul încrederii reciproce și că refuzul de executare este o excepție, care trebuie întotdeauna să facă obiectul unei interpretări stricte.

Prin urmare, instanțele judecătorești ale statului membru care refuză executarea mandatului european de arestare pentru că pedeapsa să fie executată pe teritoriul acestui stat trebuie să obțină consimțământul instanțelor din statul membru emitent pentru preluarea executării pedepsei pronunțate în acest din urmă stat. Acest consimțământ presupune ca statului membru de executare să îi fie transmisă hotărârea de condamnare pronunțată de statul emitent, însoțită de un certificat. Fără acest consimțământ, condițiile pentru o preluare a executării nu sunt îndeplinite, iar persoana în cauză trebuie predată. Astfel, obiectivul de a crește șansele de reinserție socială, invocat de autoritățile italiene, nu este absolut și trebuie conciliat cu norma esențială potrivit căreia statele membre execută orice mandat european de arestare.

Ținând seama de diferitele funcții ale pedepsei în cadrul societății, instanțele din statul membru în care o persoană a fost condamnată la o pedeapsă privativă de libertate se pot sprijini în mod legitim pe argumente legate de politica penală care îi sunt proprii pentru a justifica executarea pe teritoriul sau a pedepsei pronunțate și, în consecință, pot refuza transmiterea hotărârii de condamnare și a certificatului în vederea executării pedepsei pe teritoriul unui alt stat membru. În orice caz, dacă refuzul de a executa un mandat european de arestare a intervenit cu încălcarea condițiilor esențiale și a procedurii prevăzute de dreptul Uniunii Europene, acest mandat european de arestare rămâne în vigoare, iar statul emitent își păstrează dreptul de a executa pe propriul teritoriu pedeapsa aplicată.

CJUE menționează că trimiterea preliminară permite instanțelor din statele membre că, în cadrul unui litigiu cu care sunt sesizate, să adreseze Curții întrebări cu privire la interpretarea dreptului Uniunii sau la validitatea unui act al Uniunii. Curtea nu soluționează litigiul național. Este de competența instanței naționale să soluționeze cauza conform deciziei Curții. Această decizie este obligatorie, în egală măsură, pentru celelalte instanțe naționale care sunt sesizate cu o problemă similară.